

Onderzoeksverantwoording fraude met turboliquidaties

De Belastingdienst ziet jaarlijks meer dan honderd miljoen euro aan belastinginkomsten verdampen, door ondernemers die hun bedrijf versneld opdoeken via een zogeheten turboliquidatie. Dat blijkt uit onderzoek van Investico en Het Financieele Dagblad in samenwerking met de Groene Amsterdammer naar deze ultrasnelle manier om een bedrijf op te heffen, waarbij belastingen onbetaald blijven.

Maar de omvang van potentiële fraude met turboliquidaties is tot nu toe niet systematisch in kaart gebracht. Wij analyseerden die wel, met hulp van dataplatform [Company.Info](#). Uit onze steekproef blijkt dat meer dan de helft van geturboliquideerde bedrijven tussen 2006 en 2023 een economisch delict beging. Ook identificeerden wij ruim 4000 bedrijven waarbij gegronde aanwijzingen bestaan voor zwaardere vormen van misbruik.

Bedrijven die via een turbo aan hun eind komen zijn een soort black box. Jaarrekeningen zijn vaak gebrekkig of ontbreken, administraties verdwijnen, en zodra het bedrijf is opgeheven valt er voor buitenstaanders niets meer te controleren. Toch zijn er wel sporen van misbruik te ontdekken door openbare bronnen te combineren.

1. De dataset

De belangrijkste bron voor dit onderzoek is data over bedrijfsopheffingen die werd aangeleverd door CompanyInfo, een databank die allerlei informatie over Nederlandse bedrijven verzamelt op basis van gegevens uit de Kamer van Koophandel.

Deze data is tweeledig. De eerste dataset bestaat uit 392.103 bedrijven die tussen eind 1978 en eind 2023 werden opgeheven door een turboliquidatie. In deze dataset zitten bedrijven met verschillende rechtsvormen, zoals BV's, NV's en stichtingen.

De tweede dataset bestaat uit een filter op de eerste dataset, waarbij alleen de bedrijven worden meegenomen waarbij een bestuurder betrokken is bij minimaal 5 turbo's. Deze dataset bestaat uit 6376 bedrijven met 1227 unieke bestuurders.

Onze dataset kent enkele belangrijke omissies. CompanyInfo bevat niet *alle* bedrijfsopheffingen sinds 1978. De turboliquidatie werd echter pas in 1994 ingevoerd: de bedrijven van vóór die tijd betreffen dus een datafout. In de jaren daarna geldt: hoe recenter, hoe completer de data. We hebben er daarom voor gekozen de data vanaf 2006 te analyseren, wat de dataset verkleinde tot 390.813 turbo's. Daarnaast is van meer dan de helft van deze bedrijven in onze dataset onbekend wie, ten tijde van opheffing, de bestuurder van het bedrijf was. Dat komt omdat dit soort bedrijfsdata pas bekend wordt bij

CompanyInfo op het moment dat één van haar gebruikers een uittreksel aankoopt bij de Kamer van Koophandel. Vooral van kleine bedrijven, of van bedrijven die maar korte tijd hebben bestaan, ontbreken deze gegevens regelmatig.

Tot slot loopt onze data tot 2024. Dat komt omdat de data-uitwisseling vanuit de Kamer van Koophandel met CompanyInfo in 2024 veranderde – waardoor van bedrijven die in 2024 en 2025 opgeheven momenteel nog niet onomstotelijk te zeggen is via welke route dat gebeurde.

Het effect van de Tijdelijke Wet Transparantie Turboliquidaties, die in november 2023 inging, kunnen we daarom niet meten. De TWTT legt een aantal extra verplichtingen op aan bedrijven die turboliquideren. Zo moeten schuldeisers nu van tevoren geïnformeerd worden, en er moet een slotbalans ingeleverd worden bij de Kamer van Koophandel. Wel weten we uit gesprekken met experts en verschillende rapporten dat misbruik nog steeds voorkomt. Het [WODC concludeerde in zomer 2025](#) dat ondernemers ‘naar formele maatstaven’ weliswaar goed voldoen aan de deponeringsverplichting, maar dat ‘de tijdigheid, de inhoud en de mate van detail van de gedeponeerde informatie in de praktijk te kort schieten. Het WODC stelt dat hier vrijwel geen controle op wordt uitgevoerd door handhavingsinstanties, ‘Wat een versterkend effect heeft op de niet-inhoudelijke naleving.’

2. Analyse en bevindingen

De bedrijven in de datasets toetsen we aan vijf risico-indicatoren die volgens experts kenmerkend zijn voor fraude. Daarbij is er een onderscheid tussen de conclusies die we kunnen trekken op basis van twee datasets.

Met onze eerste dataset kunnen we alleen op bedrijfsniveau conclusies trekken. Daarbij toetsen we op twee rode vlaggen:

- De eerste betreft een uitschrijving bij de KvK meer dan een week na liquidatie. Daarmee begaan bedrijven wettelijk gezien een economisch delict. Ook een uitschrijving zes weken na liquidatie hebben we bekeken, omdat – in faillissementsprocedures – schuldeisers normaal gesproken zes weken de tijd hebben om bezwaar te kunnen maken. Bovendien geldt: hoe meer tijd er verstrijkt, hoe meer tijd er is om administratie te laten verdwijnen en bezittingen uit beeld te brengen. Voor schuldeisers rest dan vaak alleen een kostbare gang naar de rechter, die zelden iets oplevert.

Uit de analyse volgt dat ruim de helft van de turbo's een economisch delict begaat en 16% zes weken na liquidatie zich uitschrijft.

- Daarnaast hebben we gekeken of bedrijven niet, te laat of slechts beperkt hun jaarrekeningen hebben gedeponereerd. Leidend voor ons was het volgende: Als een bedrijf een jaar voor en na liquidatie niet juiste jaarverslagen heeft gedeponereerd, is controle van buitenaf onmogelijk. Bedrijven die aan deze eis voldoen, markeerden we met een rode vlag. In deze analyse namen we alleen BV's en NV's mee, omdat andere rechtsvormen – zoals de stichting – niet altijd een deponeringsverplichting hebben. In onze dataset zaten 910 bedrijven met een 'andere' rechtsvorm: die hebben we uitgefilterd.

Hieruit volgen 133.376 BV's of NV's die hun jaarrekeningen niet, laat of beperkt deponeren, wat overeenkomt met 34,1% van alle turbo's.

Op basis van onze 'veelplegers'-dataset konden we dieper in een bedrijf duiken omdat we ook informatie hadden over de (oud-)bestuurders. Hierbij hebben we naar de volgende zaken gekeken:

- De eerste rode vlag is het 'veelplegen' zelf. Als een bestuurder betrokken is bij vijf of meer turboliquidaties is dat volgens de experts die wij hebben gesproken een indicatie dat hij/zij mogelijk misbruik maakt van deze regeling.

In onze dataset zijn er 1227 veelplegers die samen 6376 bedrijven bestuurden.

- Vervolgens hebben we gekeken of er kort voor liquidatie een bestuurswissel heeft plaatsgevonden. Dit kan er namelijk op duiden dat een bestuurder buiten het zicht wil blijven van schuldeisers of autoriteiten. Leidend voor ons was of er in het jaar voor liquidatie een bestuurswissel plaatsvindt. We nemen hier dus de datum dat de laatste bestuurder uit dienst treedt als datum voor de bestuurswissel. In het geval dat deze informatie niet beschikbaar is, nemen we de indiensttreding van de bestuurder die nog actief is op het moment van opheffen als het moment van bestuurswissel. In 17 gevallen is beide onbekend en nemen we aan dat deze bedrijven geen bestuurswissel in het jaar van liquidatie hebben gehad.

Bij één op de vijf veelplegers blijkt een bestuurswissel een jaar voor opheffing plaats te vinden.

- Daarnaast konden we zien bij welke bedrijven een bestuurder nog meer betrokken was, en dus ook of een bestuurder betrokken is geweest bij een faillissement. We analyseerden hiervoor ruim driehonderd faillissementsverslagen op zoek naar aanwijzingen van een curator over onrechtmatig handelen, zoals het ontbreken van de boekhouding, wegsluizen van geld of een melding bij een fraudemeldpunt. Als een bestuurder betrokken is geweest bij een faillissement en daarbij onrechtmatig heeft gehandeld, voldoet deze aan onze rode vlag. In de helft van de geanalyseerde faillissementsverslagen ziet de curator onrechtmatig handelen. Zo'n verleden is ook een rode vlag: het laat zien dat het bij deze bestuurders vaker 'misgaat' bij het beëindigen van bedrijven. Daarom kenmerken wij alle bedrijven waar deze bestuurder bij betrokken is als risicovol.

Dat waren 681 bedrijven waren (10% van de turbo's).

Bij het analyseren van de bedrijven waarbij er meer aanwijzingen voor misbruik zijn, nemen wij aan dat er aan twee risico-indicatoren is voldaan. Als voorbeeld: volgens ons bestaan er gegronde aanwijzingen voor potentiële fraude als een bedrijf een bestuurder heeft die wij markeren als 'veelpleger' en daarnaast het bedrijf met terugwerkende kracht is uitgeschreven.

Uit de data blijkt dat dit bij 4226 bedrijven het geval is.

Muriël Louman, Linda van der Pol en Jaco Wilschut (Investico)

Met dank aan Bas Kroon (CompanyInfo) en Johan Leupen (Het Financieele Dagblad)